

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

**СОЦІАЛЬНО-ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ
ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної і
спеціальної освіти

Протокол №1 від 27 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціально-фінансова грамотність дітей дошкільного віку
Викладач (і)	канд. пед. наук, доц. Марчій-Дмитраш Тамара Михайлівна
Контактний телефон викладача	0977635767
E-mail викладача	tamara.marchii@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Індивідуальні і групові консультації, онлайн (viber, telegram, e-mail) і офлайн

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є засоби, форми, методи, прийоми формування у дітей дошкільного віку системи знань та цілісних емпіричних уявлень про соціально-фінансову грамотність.

Навчальну дисципліну «Соціально-фінансова грамотність дітей дошкільного віку» віднесено до циклу вибіркових дисциплін професійної підготовки і призначено для здобуття студентами знань, умінь та навичок задля реалізації завдань соціально-фінансової освіти дітей в закладах дошкільної освіти України.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення майбутніх фахівців закладів дошкільної освіти з теоретико-методологічними засадами, дидактичними основами формування соціальної компетентності й навичок соціальної та фінансової грамотності у дитини; професійна підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі дошкільної освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів; оволодіння формами, методами і засобами формування особистості дитини дошкільного віку.

Основними *цільями* вивчення дисципліни є:

- формувати у студентів на науково-теоретичних засадах цілісну систему інтегрованих знань про соціально-фінансову грамотність дітей дошкільного віку;
- озброювати майбутніх вихователів методикою організації роботи щодо соціальної та фінансової освіти дітей дошкільного віку;

- сприяти оволодінню студентами основними категоріями навчальної дисципліни і методичними засадами та технологіями формування соціально-фінансової грамотності дітей дошкільного віку;
- досліджувати закономірності інтелектуального розвитку дітей, процеси їх соціалізації та формування цілісної особистості, особливості прояву їх соціально-фінансової грамотності;
- вчити підвищувати власну педагогічну культуру, проводити педагогічні дослідження, працювати творчо, створювати предметно-розвивальне середовище у ЗДО;
- співвідносити застосування методів і прийомів виховання з віковими та індивідуальними особливостями дошкільників.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності:

СК-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.

СК-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.

Програмні результати навчання:

ПРН-3 Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів.

ПРН-4 Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.

ПРН-8 Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти, передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН-10 Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПРН-12 Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	012 Дошкільна освіта	другий	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичний			
Тема 1.1. Особливості формування соціально-фінансової грамотності дошкільників у ЗДО.	2	2	10
Тема 1.2. Основні завдання соціально-фінансової освіти дошкільників.	2	2	10
Тема 1.3. Форми роботи в ЗДО для реалізації завдань соціально-фінансової грамотності дошкільників.	2	4	10
Змістовий модуль 2. Професійно-методичний			
Тема 2.1. Основні шляхи реалізації завдань соціально-фінансової освіти дошкільників.	2	2	10
Тема 2.2. Створення розвивального предметно-ігрового середовища в ЗДО.	2	4	10
Тема 2.3. Практичні розробки з соціально-фінансового виховання дошкільників.	2	4	10
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Оцінювання здійснюється за національною ECTS-шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf)</p> <p>Вид контролю – залік.</p> <p>Максимальна кількість балів – 100 (оцінки за практичні заняття - 45 балів, контрольну роботу - 5 балів, тести - 40 балів, неформальну освіту - 10 балів).</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Відповідно до навчального плану студент виконує одну письмову контрольну роботу. Головна її мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних і методичних положень курсу. При цьому студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими фактами він користувався. Письмові роботи виконуються у формі есе, презентацій, ментальних карт (на вибір) до кожного практичного заняття, поточні тестування в системі дистанційного навчання. Індивідуальне завдання у формі презентації.</p> <p>Контрольна робота – 5 балів.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з дисципліни, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття передбачають попередній контроль знань студентів. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.</p> <p>Вага оцінки за всі практичні заняття – 45 балів.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Виконання 50 % завдань, пройдене тестування.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма контролю – залік.</p> <p>Форма задачі – комбінована (усна, письмова).</p> <p>Підсумкова залікова оцінка розраховується та виставляється викладачем і оголошується здобувачам вищої освіти, як правило, на останньому практичному занятті. При семестровому контролі з навчальної дисципліни у вигляді заліку до залікової відомості виставляється підсумкова оцінка за стобальною, національною (“зараховано”, “незараховано”) шкалами та шкалою ECTS.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

1. Письмові роботи виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.
2. Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.
3. Відвідування занять. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). :
Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.).
<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsia-osvitnjogo-protsesu.pdf> та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.
4. Неформальна освіта. Результати неформальної освіти зраховуються згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. AFLATOT. Соціально-фінансова освіта дітей дошкільного віку. Режим доступу: <https://osobluvadutuna.com.ua/exercise?id=1782>
2. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації освітнього процесу. Практика управління дошкільним закладом. 2021. №1. URL: <https://ezavdnz.mcfra.ua/book?bid=37876>
3. Дегтярьова С. В. Формування економічних навичок у дітей старшого дошкільного віку засобами гри. Кривий Ріг, 2022. 74 с.
4. Дудник Н. А. Економічна соціалізація дітей дошкільного віку: сутність поняття. Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки. 2015. Вип. 67. С. 446-450.
5. Іванчук С. А. Сучасний стан роботи з виховання основ культури споживання у дітей старшого дошкільного віку у практиці роботи ДНЗ (на матеріалі аналізу планів навчально-виховної роботи). Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Педагогіка і психологія. 2016. № 1. С. 76–79.
6. Курінний Я. Характеристика соціально-педагогічних умов економічної

- соціалізації дітей 5 – 7 років в умовах ДНЗ. Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка». 2016. Випуск 2/34. С. 123-132.
7. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р., Лазарович Н.Б. Педагогіка українського дошкілля. 3 частина. Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово». 2021. 373 с.
 8. Лисенко Н.В., Кирста Н.Р. Педагогіка українського дошкілля. 2 частина. Навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово». 2021. 356 с.
 9. Марчій-Дмитраш Т. М. Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : Видавець Кушнір Г. М., 2022. 80 с.
 10. Матвієнко С. І., Іванова А. М. Економічна соціалізація дітей старшого дошкільного віку: до постановки проблеми. Актуальні питання сучасної педагогіки: творчість, майстерність, професіоналізм: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. Кременчук: Методичний кабінет, 2019. С. 144.
 11. Фінансова грамотність : навч. посібник / авт. кол. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко. К. : Фенікс, 2017. 312 с.
 12. Я у Світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / О.П. Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В. Артемова [та ін.] / наук. кер. О. Л. Кононко. К.: ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. 488 с.
 13. Marchii-Dmytrash T. Organizing of educational space of institutions of preschool education: subject and ethnological environment. Moderní aspekty vědy: XX. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2022. str. 624. S. 102-127.

Інформаційні ресурси

Корисні посилання

1. <https://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України
2. <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita> - Міністерство освіти і науки України / Дошкільна світа
3. <https://vak.in.ua/howto.php> - Автоматичне оформлення літератури за вимогами ВАК України
4. <https://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/programy.html> - Програми розвитку, виховання і навчання дітей дошкільного віку
5. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/profesijna-skarbnichka> - Майстерня педагога дошкільної освіти
6. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalno-didaktichnogo-obladnannya> - Перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання для ЗДО
7. <https://nus.org.ua/> - Нова Українська школа
8. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/nastupnist-mizh-doshkilnoyu-ta-pochatkovoyu-osvitoyu> - Наступність між дошкільною та початковою освітою
9. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/protidiya-bulingu/orgaizaciyi-yaki-zajmayutsya-pitanniami-buingu-v-ukrayini> - Організації, які займаються проблемами булінгу в Україні
10. <https://www.znannya.org/> – Портал Знань

Викладач: кандидат педагогічних наук, доцент **Тамара МАРЧІЙ-ДМИТРАШ**